

Részleges napfogyatkozás – részleges siker

A történelem igenis ismétli önmagát – a napfogyatkozások tekintetében ez már bizonyos... Március 29-én szakasztott olyan rossz időjárás köszöntött ránk, mint fél évvel ezelőtt, a 2005. október 3-i részleges napfogyatkozás idején. Talán még rosszabb is. Pedig a tavalyihoz hasonlóan nagy erővel készültünk, helyi csoportjaink, tagjaink és társszervezeteink ismét óriási lelkesedéssel vetették bele magukat a munkába, amit az előre meghirdetett helyszínnek sokasága is bizonyít. Az MCSE napfogyatkozás-szórólapját 3000 példányban juttattuk el a szervezőknek, és ismét készült napfogyatkozás-poszter.

A múlt évi fogyatkozáshoz hasonlóan a bemutató-helyszíneket hírportálunkon tettük közzé, itt voltak olvashatók a jelenséggel kapcsolatos legfontosabb információk is. A fogyatkozás óráiban, amint az lenni szokott, a www.mcse.hu és a hitek.mcse.hu „bedugult” a rengeteg érdeklődő miatt. A fogyatkozásnak is köszönhető, hogy rekordszámú látogató kereste fel a két honlapot március folyamán.

Nagyon sokan panaszkodtak a borult időre, sok helyen az eső is esett, de így is több ezren láthatták a jelenséget szerte az országban. Paks, Dunaújváros, Vác, Szolnok borulat jelentett, akárcsak Kunszentmárton: „Hát ezt könnyen lebonyolítottuk! Kora délelőtt heves zivatarok vonultak át felettünk, ézengéssel kísérve. A fogyatkozás kezdésére az eső legalább elállt. Ha nem is túl vastag, de aránylag zárt felhőzet suhant az égen a komoly szélnek köszönhetően. Én a fogyó Napot egy felhőresem át láttam kb. 1 percig. Ennyi volt a »csoda« nálunk.” Kovács Károllyal valószínűleg sokan egyetértenek. De azért gondoljunk csak bele: az utóbbi évtizedben szinte minden fontos égi eseményt derült időben kö-

vethettük figyelemmel – előbb vagy utóbb, de most meg lett a bójtje ennek a jó sorozatnak.

Voltak persze szerencsések is. Elsősorban a déli, délnyugati országrészben alakultak kedvezőbben az észlelési körülmények: például Barcon és Zalaegerszegen szinte zavartalanul figyelhették a történéseket az érdeklődők (elsősorban iskolások). Sikerrel jártak a bemutatások Szegeden és Miskolcon is.

Hírportálunkra folyamatosan töltöttük fel a beérkező felvételeket: egy helyszínről általában legfeljebb egy asztrofotót és egy életképet mutatunk itt be. Az asztrofotókon többnyire a komor felhőkön átderengő napsarló szomorkodik – sok fotós írta, hogy még napszűrő fóliára sem volt szükség. Az életképeken pedig többnyire didergő, bár vidám, bizakodó embereket látunk – némelyiken még az emberek árnyéka is felsejlik, mutatva, hogy itt-ott kisütött a Nap, azért valamit csak-csak láttunk a fogyatkozásból. A legérdekesebb képek talán a miskolci Androméda Csillagvizsgálóban készültek, ahol Braskó Sándor és Tuza Ferenc H α -ban örökítette meg a fogyatkozást. Egy-két sovány protuberancia is látható felvételeiken – észlelőinknek legalább nem kellett Törökországba utazniuk ahhoz, hogy protuberanciákat lássanak...

Mindeközben természetesen tartották a kapcsolatot a bemutatók és az észlelők egymással, elsősorban a Leonidák „mindenes” levelezőlista segítségével. Expedíciós barátaink sikeres megfigyeléseiről is innen értesülhettünk először – a lelkendező SMS-eket többen is tovább adták a listán.

Az expedícióknak köszönhetően nagyon sok kép és beszámoló érkezett szerte a világból – eddig 9 külföldi országból kaptunk anyagot. Ez a nagy

szám a világba kirajzó honfitársainknak és külföldi barátainknak köszönhető, hiszen az „expedíciósok” zömmel Törökországban észleltek, Egyiptomba viszonylag kevesen jutottak el. A totalitást azonban Görögországban is lehetett látni, de még a távoli Grúziából is érkeztek felvételek, a jelenség ott is teljes volt. A napfogyatkozást részlegesként láthatták honfitársaink és külföldi barátaink az Arab Emírségekből, Máltáról, Németországból, Oroszországból és Romániából.

Hét évvel ezelőtt megtanulhattuk, hogy a részleges és a teljes napfogyatkozás valóban két, minőségileg erősen „különböző” jelenség, nem véletlen, hogy március végén több száz magyar amatőr kerekedett fel, hogy ismét láthassa a teljesség csodáját. Amatőrtársaink több gigabájtnyi képanyaggal tértek haza, nem is szólva a bájtokban nem mérhető feledhetetlen élmények sokaságáról. Szűkre szabott terjedelmünk miatt máju-

si számunkban még csak kísérletet sem teszünk arra, hogy ebből a hatalmas anyagból válogassunk – fájó szívvel, de úgy döntöttünk, hogy a napfogyatkozás-anyagokat később közöljük, azonban bizonyára jó hír, hogy a közlésre ez évi összevont, tehát dupla terjedelmű számunkban kerítünk sort. Itt szeretnénk bemutatni az expedíciók élményeit (az anyagokat Balaton László gyűjti a 7–8-as Meteor számára), az észlelési anyagot pedig az okkultációs rovatban dolgozzuk fel. A legszebb, legérdekesebb felvételekből pedig borítónkon és a képmellékletben mutatunk be válogatást. Addig is Olvasóink figyelmébe ajánljuk a megújult MCSE-honlapot (www.mcse.hu), melynek galériájában már most rengeteg érdekes napfogyatkozás-anyagot böngészhetnek, és mint mindig, most is érdemes benézni a hitek.csillagaszat.hu-ra egy kis napfogyatkozás-kóstolóra.

A március 29-i távcsöves bemutatók helyszínei

Település	Helyszín
Ajka-Padragkút	Bányász Kulturális Egyesület
Bag	Általános Iskola
Balatonkenese	Faluház
Budapest II.	Jövő Háza
Budapest III.	Polaris Csillagvizsgáló
Budapest X.	Budapesti Planetárium
Budapest XVIII.	Kassa Utcai Általános Iskola
Csikszentmárton, RO	Tivai Nagy Imre Szakközépiskola
Csikszereda, RO	Márton Áron Gimnázium, Petőfi Sándor Ált. Isk., Nagy Imre Ált. Isk.
Dorog	Zsigmond Vilmos Gimnázium és Informatikai Szki., Otthon tér 3.
Dunaújváros	Kilátó (Aratók szoborcsoport mellett), dunaujvaros.mcse.hu
Dunaújváros	Széchenyi István Gimnázium udvara, dunaujvaros.mcse.hu
Eger	Dobó tér, HMCSKE
Esztergom	Bottyán János Műszaki Szki., Esztergom, Főpát út 1.
Felsőzsolca	Általános Iskola
Gyöngyös	Fő tér, Praesepe Csillagász Kör
Győr	Városház tér, gyor.mcse.hu
Hajdúböszörmény	Sillye Gábor Művelődési Központ és Közösségi Ház (Bocskai tér)
Hegyhátsál	Hegyháti Csillagvizsgáló
Hévízgyörk	Általános Iskola udvara
Kaposvár	Berzsenyi park, kaposvar.mcse.hu

Kecskemét	Kecskeméti Planetárium, kiskun.mcse.hu
Kecskemét	Református Gimnázium, kiskun.mcse.hu
Kisbér	Általános Iskola előtt
Kóka	Általános Iskola, Süllyápi AmatőrCsillagász Egyesület
Kunszentmárton	Köztársaság tér
Lég (Lehnice, SK)	Általános Iskola, www.szervin.szm.sk
Mende	Általános Iskola, Süllyápi AmatőrCsillagász Egyesület
Miskolc	Dr. Szabó Gyula Bemutató Csillagvizsgáló
Miskolc	Virágóra, Városház tér
Miskolc	Miskolci Egyetem főbejáratánál
Miskolc-Szirma	Androméda Csillagvizsgáló
Mogyoród	Általános Iskola
Mözs	Általános Iskola
Nagykanizsa	Batthyány Gimnázium udvara
Nagykanizsa	Erzsébet tér
Nyírbátor	Hunyadi Mátyás Általános Iskola
Paks	Balogh A. Ált. Isk., Bezerédj Ált. Isk., Energetikai Szki., Vak B. Gimn., II. Rákóczi F. Ált. Isk.
Pécs	Műszaki Főiskola, pecc.mcse.hu
Pécs	Árkád üzletház, tetőparkoló, pecc.mcse.hu
Pétfürdő	Horváth István Általános Iskola
Sajókeresztúr	Általános Iskola
Sopron	Vas- és Villamosipari Szakközépiskola, sopron.mcse.hu
Sepsiszentgyörgy, RO	Székely Mikó Kollégium, Református Kollégium
Sopron	Széchenyi tér, a Széchenyi szobornál, sopron.mcse.hu
Szeged	Dóm tér
Szeged	Dugonics tér
Szekszárd	I. Béla Gimnázium
Székelyudvarhely, RO	Bányai János Műszaki Kollégium
Szendehely	Általános Iskola
Szentendre	Református Gimnázium, Áprily tér 5.
Székesfehérvár	Terkán Lajos Bemutató Csillagvizsgáló
Szokolya	Futballpálya
Szolnok	Tisza parti sétány (Tisza Szálloda előtt)
Tápióbicske	Ady Endre út 6., Süllyápi AmatőrCsillagász Egyesület
Tápióbicske	Földvári Károly Általános Iskola
Tiszaföldvár	Homoki általános iskola
Úri	Általános Iskola, Süllyápi AmatőrCsillagász Egyesület
Veszprém	Dózsavárosi Klubkönyvtár
Veszprém	Március 15-e úti Klubkönyvtár
Zalaegerszeg	Pais Dezső Tagiskola, Vega Csillagászati Egyesület

A következő, a nagyközönség számára is érdekes csillagászati jelenség június 23-án hajnalban következik be: ekkor a

holdsarló és a Fiastyúk együttállását figyelhetjük meg (bővebben l. a Csillagfedések c. rovatban).